

Thema 2 Slavernij

Samenvatting

Slavenhandel

In 1621 werd ook de WIC opgericht, voor de handel met West-Indië: de Antillen en gebieden in Midden- en Zuid-Amerika. De WIC handelde vooral in tabak en rietsuiker. Ook vielen schepen van de WIC Portugese en Spaanse schepen aan, met goud en zilver als buit. Maar de WIC werd vooral bekend door de slavenhandel, die leverde het meeste geld op. Het verzorgen van suiker- en tabaksplanten was heel veel werk. Daarom kocht de WIC slaven in Afrika. De Engelsen, Portugezen en Fransen handelden al in slaven. De WIC veroverde fort Elmina, voor de kust van Ghana, op de Portugezen en begon daar haar eigen slavenhandel. In totaal werden in een periode van 200 jaar 12 miljoen slaven uit Afrika weggevoerd. De WIC nam daarvan een half miljoen voor haar rekening. Afrikaanse slaven waren vaak nomaden die gevangen waren genomen door vijandige stammen. Die verkochten hen aan handelaren, bijvoorbeeld van de WIC. Zo kwamen ze na een lange, onzekere reis vanuit het binnenland terecht in Elmina. Een overvolle, benauwde gevangenis. De slaven wachtten er tot er genoeg slaven waren voor de overtocht naar Amerika. Tijdens de reis zaten de slaven geketend in een smalle ruimte. Ze kregen weinig te eten en te drinken en er braken besmettelijke ziektes uit. Een op de drie slaven stierf onderweg. De schepen voeren naar Curaçao, daar stond ook een fort van de WIC. Vanaf daar werden ze doorverkocht aan eigenaren van plantages in andere kolonies, zoals Suriname.

Op een plantage

In Suriname waren rond 1750 meer dan zeshonderd plantages waar veel suikerriet werd verbouwd. In totaal werkten daar 50.000 slaven. Het leven op de plantage was zwaar. Slaven bleven er tot hun dood wonen en werken. Veldslaven bewerkten het land en zorgden voor de suikerplanten. Zaaien en oogsten gebeurde met de hand. Fabrieksslaven verwerkten de suikerrietstengels tot suiker. In de fabriek was het heet en gevaarlijk. Huisslaven werkte als kok, bediende of kindermisje in en om het huis van de planter. De planter was de eigenaar van de plantage en de slaven. Slaven werden gebrandmerkt en moesten de planter gehoorzamen, daar zorgden de opzichters voor. Lijfstraffen zoals zweepslagen kwamen vaak voor op plantages. Slavenhandel werd lange tijd heel gewoon gevonden in Europa. Maar langzaam drong in Europa het idee door dat slavenhandel en slavernij onmenselijk waren. Het boek *De negerhut van oom Tom* speelde hierbij een belangrijke rol. In de kolonies zelf trokken de planters en kooplieden zich er niets van aan.

Opstand van de slaven

Niet op alle plantages ging het er vreedzaam toe. Veel planters zorgden goed voor hun slaven. Maar op sommige plantages was het leven zo vreselijk dat slaven probeerden te ontsnappen. Als ze gevonden werden, kregen ze de doodstraf. Ontsnapte slaven verstopten zich in het oerwoud en probeerden daar te overleven. Groepjes ontsnapte slaven stichtten dorpjes in de oerwouden van Suriname. Zij werden Marrons genoemd. Marrons vielen plantages aan op zoek naar wapens en voedsel en om meer slaven te bevrijden. Steeds meer slaven kwamen in opstand. En plantages waren ook al lang niet meer zo winstgevend als vroeger. Vanaf 1800 kwam de antislavernijbeweging in Europa op. Een Engelse rechter vond dat een ontsnapte slaaf niet terug hoefde naar de plantage. In 1863 werd de slavernij afgeschaft in de Nederlandse kolonies. De dag van de afschaffing is nog steeds een feestdag in Suriname: op 1 juli vieren zij het Keti Koti feest. Ook in Nederland wordt de slavernij herdacht. In Amsterdam is een monument dat herinnert aan de ellende van het slavernijverleden.

Begrippen

WIC	De West-Indische Compagnie. Een vereniging van kooplieden die handel dreven in Afrika en Amerika.
slaven	Mensen die het eigendom zijn van andere mensen. Slaven werden gekocht en verkocht. Je was slaaf tot aan je dood.
Curaçao	Een kolonie van Nederland. Curaçao is een eiland voor de kust van Amerika. Op Curaçao verzamelde en verkocht de WIC slaven.
Suriname	Een kolonie van Nederland in Zuid-Amerika. In Suriname verbouwden slaven vooral suikerriet en tabak.
kolonie	Een gebied overzee dat was veroverd door een Europees land.
plantage	Boerenbedrijf in een kolonie. Een planter was de baas. Slaven verbouwden er bijvoorbeeld suikerriet, tabak, katoen of koffie.
lijfstraf	Een lichamelijke straf. Bijvoorbeeld zweepslagen.
Marrons	Een groep ontsnapte slaven in Suriname. Marrons leefden in het oerwoud.
antislavernijbeweging	Een groep mensen die protesteerde tegen de slavernij. Ze vonden dat iedereen gelijk was.
Keti Koti	1 juli: Surinamers en Nederlanders vieren op deze feestdag de afschaffing van de slavernij.

Les 1 Slavenhandel

- Nederlanders wilden ook in West-Indië geld verdienen.
- Daarom richtten ze de WIC op.
- De WIC kocht slaven in Afrika. Ze werden verzameld in fort Elmina.
- De slaven gingen per schip van Elmina naar Amerika.
- Veel slaven stierven door de slechte behandeling.
- De slaven werden in Curaçao uitgeladen en doorverkocht aan de kolonies.

Les 2 Op een plantage

- In kolonies in Amerika werkten slaven op plantages.
- Slaven moesten hard werken. Op het veld, in de fabriek of rond het huis van de planter.
- Slaven werden gebrandmerkt. En ze werden streng gestraft als ze planter of de opzichter niet gehoorzaamden.
- Langzaam groeide in Europa het idee dat slavernij oneerlijk was. Maar de slavenhandelaars en de planters wilden nog niet luisteren.

Les 3 Opstand van de slaven

- Steeds meer slaven vluchtten. Ze begonnen een nieuw leven in het oerwoud.
- De slaven in het oerwoud heetten Marrons. Ze vielen de plantages aan.
- De antislavernijbeweging groeide. In 1863 werd in de Nederlandse kolonies de slavernij afgeschaft.
- Nog altijd herdenken mensen in Nederland en Suriname de slavernij.

STAP 2 Begrippen

WIC

De West-Indische Compagnie. Een vereniging van kooplieden die handel dreven in Afrika en Amerika.

Curaçao

Een kolonie van Nederland. Curaçao is een eiland voor de kust van Amerika. Op Curaçao verzamelde en verkocht de WIC slaven.

plantage

Boerenbedrijf in een kolonie. Een planter was de baas. Slaven verbouwden er bijvoorbeeld suikerriet, tabak, katoen of koffie.



Suriname

Een kolonie van Nederland in Amerika. In Suriname verbouwden slaven vooral suikerriet en tabak.

slaven

Mensen die het eigendom zijn van andere mensen. Slaven werden gekocht en verkocht. Je was slaaf tot aan je dood.



antislavernijbeweging

Een groep mensen die protesteerde tegen slavernij. Ze vonden dat iedereen gelijk was.

Keti Koti

1 juli: Surinamers en Nederlanders vieren op deze feestdag de afschaffing van de slavernij.



lijfstraf

Een lichamelijke straf. Bijvoorbeeld zweepslagen.

Marrons

Een groep ontsnapte slaven in Suriname. Marrons leefden in het oerwoud.

kolonie

Een gebied overzee dat was veroverd door een Europees land.

